

Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.

Tematické okruhy ke státní magisterské zkoušce

Psychosociální patologie a náprava

NMgr. program Sociální politika a sociální práce

1. Sociální patologie v systému věd. Předmět a základní pojmy (normy a normalita v dynamice společenských procesů, jejich hlavní podoby a kritéria, problémy s určováním sociální kontroly, sociální koroze a sociální anómie).
2. Sociální deviace a společenský řád. Teorie sociálních deviací. Vztahy mezi teoriemi sociálních deviací a možnosti jejich využití.
3. Sociální patologie z pohledu sociální prevence, sankce jako nástroj k vymáhání dodržování společenských norem. Sociální pojetí trestu a jeho funkce.
4. Charakteristika a typologie sociálního prostředí, specifika socializace a ovlivňování v různých typech prostředí. Specifika sociální práce v různých typech prostředí.
5. Problematika hodnotové orientace. Vzájemný vztah hodnot sociálních, právních, morálních a obecného etického kodexu dané společnosti.
6. Možnosti a úkoly sociální práce v souvislosti se sociálně patologickými jevy. Sociální pedagogika a sociální práce v kontextu sociální patologie.
7. Význam sociální prevence (typy sociální prevence) při řešení sociálně patologických jevů ve společnosti.
8. Sociální intervence a její typy, exkluze a inkluze u sociálněpatologických a sociálněrizikových jevů. Společenské nástroje na udržení společenské koheze.
9. Bezdomovectví, jeho historie a současnost, problémy, potřeby, možnosti a vymezení sociální intervence.
10. Nezaměstnanost, druhy nezaměstnanosti, její historické a současné individuální a společenské souvislosti.
11. Látkové závislosti na psychotropních substancích (alkohol, nealkoholové drogy, léky) jako individuální diagnóza a sociální úkaz.
12. Nelátkové „behaviorální“ závislosti (patologické hráčství, poruchy příjmu potravy, návykové a impulzivní poruchy, závislost na sexu, technologické závislosti, závislost na nakupování, workholismus) jako individuální diagnóza a sociální úkaz.

13. Agresivní poruchové vztahy a procesy ve skupinách: šikana, mobbing, bossing. Individuální a skupinové podmínky jejich vzniku a přetrvávání. Možnosti a meze pokusů o jejich nápravu.

14. Poruchy chování v dětském věku, jejich charakteristika a dělení. Poruchy osobnosti – psychopatie v dospělosti, jejich charakteristika a dělení. Syndrom CAN – charakteristika.

15. Kriminalita, delikvence a patologická agresivita dospívajících a dospělých jako společensky podmíněný a regulovaný jev.

16. Sociálně závažné poruchy chování u dětí a dospívajících (záškoláctví, útěky z domova, agresivita, poškozování a sebepoškozování, vandalismus).

17. Sebevražedné chování jako společenský jev. Jeho podmíněnost individuálními, situačními a společenskými okolnostmi, problematika sociálních norem, intervence.

18. Problematika multikulturalismu v kontextu historického exkurzu. Sociokulturní skupiny. Problematika xenofobie, diskriminace a možnosti jejich eliminace.

19. Projevy netolerance ve společnosti jako sociálně patologický jev. Rasismus, nacionalismus, extremismus, terorismus, interetnické konflikty.

20. Náhradní výchovná péče ve školních zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních preventivně výchovné péče. Její preventivní, nápravné úkoly a prostředky, možnosti a meze jejich výkonu a uplatnění.

Doporučená literatura:

ARCHEROVÁ, C. *Dítě v náhradní rodině*. Portál, Praha 2001.

BARKER, G. *Použití kvalitativních výzkumných metod rychlého posuzování zneužívání drog*. Brno: Albert, 1999

JEDLIČKA, R. a kol. *Děti a mládež v obtížných životních situacích. Nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí*. Praha: Themis, 2004.

KOLÁŘ, M. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2005.

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál, 2000.

KRÁLOVÁ, J. *Speciální techniky sociální práce*. Praha: ÚPPP, 2002.

LACA, S. *Sociální pedagogika*, Brno: BONNY PRESS, Institut mezioborových studií Brno, 2011.

LACA, S. *Sociopatológia v pedagogických súvislostiach*, Brno: BONNY PRESS, Institut mezioborových studií Brno, 2014.

LANGMAIER, J. - MATĚJČEK, Z. *Psychická deprivace v dětství*. Praha: Avicenum, 1974.

MATĚJČEK, Z. a kol. *Náhradní rodinná péče*. Praha: Portál, 1999.

MATĚJČEK, Z. - Dytrych, Z. *Krizové situace v rodině očima dítěte*. Praha: Grada, 2001.

NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost*. Praha: Portál, 2003.

NOVOTNÁ, V. - PRŮŠOVÁ, L. *K vybraným otázkám osvojování dětí*. Praha: Linde, 2004.

OAKLEYOVÁ, A. *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál, 2002.

ONDREJKOVIČ, P. et al.: *Sociálna patológia*. Bratislava: VEDA, 2009.

PILAŘOVÁ, M. - PÖTHE, P. *Kdo se bojí strašidel*. Praha: Futurum, 2003.

POKORNÝ, V. - BLAŽEK, R. - TELCOVÁ, J. *Nebezpečí sekt*. Brno: ÚPPD, 2002.

PETERSON, L. W. - HARDIN, M. E. *Dítě v tísní*. Praha: Triton, 2002.

RAUCHFLEISCH, U. *Doprovázení a terapie delikventů*. Brno: ALBERT, 2000.

REJCHRT, L. *Pavučiny. Alternativa*. Praha 1996.

RHODES, T. *Terénní práce s uživateli drog. Zásady a praxe*. Brno: Albert, 1999.

SCHILLER, E. - MESIBOV, G. B. *Artistické chování*. Praha: Portál, 1997.

ŠPECIÁNOVÁ, Š. *Ochrana týraného a zneužívaného dítěte*. Praha: Linde, 2003.

THOMPSON, M. *Přehled etiky*. Praha: Portál, 2004.

TRNKA, V. *Děti a rozvody*. Praha: Avicenum, 1974.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2004.

VODÁČKOVÁ, D. a kol. *Krizová intervence*. Praha Portál, 2002.

VYMĚTAL, J. - REZKOVÁ, V. *Rogersovský přístup k dospělým a dětem*. Praha: Portál, 2001.